

CONCEPT

Integraal Veiligheidsplan 2016-2019

Gemeenten Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen

Vastgesteld in:

College van B&W
Raadsbijeenkomst
Raadsvergadering

17 november 2015
24 november 2015
December 2015/januari 2016 (vaststelling)

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inleiding.....	3
1.1. Aanleiding en doelstelling.....	3
1.2. Uitgangspunten.....	3
1.3. Veiligheidsbeeld.....	3
1.4. Prioriteiten en aandachtspunten	3
1.5. Uitvoeringsplan	4
1.6. We kunnen het niet alleen	5
2. Veilige woon- en leefomgeving.....	6
3. Bedrijvigheid en veiligheid	8
4. Veiligheid en jongeren	10
5. Fysieke veiligheid.....	12
6. Integriteit en veiligheid.....	14
7. Bovengemeentelijke veiligheidsbeleid.....	17
8. Geraadpleegde bronnen.....	18
Bijlage 1 Toekomstige ontwikkelingen/Wet en regelgeving/ partners.....	19

Voorwoord

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsplan 2016-2019. Dit plan is integraal tot stand gekomen met onze samenwerkingspartners en opgesteld door de gemeenten Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen.

Dit Integraal Veiligheidsplan geeft voor de komende jaren richting aan het veiligheidsbeleid en beschrijft de belangrijkste thema's voor de komende jaren. Met behulp van veel informatiebronnen zijn de hoofdprioriteiten en overige aandachtspunten bepaald.

De cijfers laten zien dat onze gemeenten geen buitensporige veiligheidsproblemen kennen. Het veiligheidsbeleid van de afgelopen jaren biedt de burgers een adequaat niveau van veiligheid. In samenwerking met partners als politie, openbaar ministerie, brandweer, corporaties, scholen, ondernemers, instellingen is dan ook al veel bereikt. Wij gaan wat dat betreft verder op de ingeslagen weg.

Wij, de burgemeesters uit Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen, vinden dat het de komende periode een uitdaging is om burgers en instanties nog meer te betrekken bij veiligheid. Goed beleid versterkt de preventiekracht maar ook de binding in de samenleving. Iedereen kan bijdragen aan een veilig en leefbaar woon- en werkklimaat. *“Wij werken samen aan veiligheid!”* blijft het motto van dit plan.

Burgemeester J.T.H.M. Penninx
Gemeente Voorst

Burgemeester S.W. van 't Erve
Gemeente Lochem

Burgemeester A. van Hedel
Gemeente Brummen

Burgemeester J.A. Gerritsen
Gemeente Zutphen

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doelstelling

Een sociale samenleving is een veilige samenleving. Een samenleving waarin bewoners en ondernemers zich veilig en geborgen voelen, elkaar steunen en gefaciliteerd worden door de overheid. Het gaat over de veiligheid van kwetsbare mensen waarvoor een hechte verbinding tussen de eigen kracht enerzijds en het veiligheids- en het zorgdomein anderzijds noodzakelijk is. Gemeente, inwoners, maatschappelijke instellingen, bedrijfsleven en organisaties als de politie en het Openbaar Ministerie hebben hierin allemaal een eigen rol. Veiligheid is niet alleen een zaak van de gemeente. Zij vervult wel een regisserende rol. Dit vergt veel coördinatie, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als daarbuiten. Voor u ligt ons integraal veiligheidsplan voor de periode 2016-2019. Het Integraal Veiligheidsplan beschrijft de belangrijkste thema's voor de komende jaren. We zien deze als vertrekpunt voor onze bijdrage en aanpak samen met onze partners.

1.2. Uitgangspunten

Één van de belangrijkste uitgangspunten van het veiligheidsbeleid is het analyseren van de situatie alvorens over te gaan tot de aanpak van de belangrijkste problemen. De gemeenten beschikken hiertoe over allerlei informatiebronnen, variërend van aangiftecijfers van de politie tot enquêtegegevens uit het onderzoek leefbaarheid en veiligheid, de gebiedsscan van de politie en landelijke onderzoeken. Hieraan heeft een representatief deel van de bevolking meegewerkt. Daarnaast vloeien een aantal prioriteiten voort uit de veiligheidsstrategie Oost Nederland 2015-2018. Deze problematiek speelt ook in ons gebied IJsselstreek. Met behulp van deze informatiebronnen zijn de hoofdprioriteiten en overige aandachtspunten bepaald.

1.3. Veiligheidsbeeld

Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen worden door de inwoners als veilige gemeenten ervaren. Dit willen wij zo houden en waar mogelijk verbeteren. Een goede communicatie over de feitelijke veiligheidssituatie maar ook versterking van de sociale cohesie is daarvoor de basis. We streven naar een efficiënte en adequate samenwerking met onze strategische veiligheidspartners, waarbij de veiligheid in brede zin van onze inwoners op een aanvaardbaar niveau blijft gewaarborgd. De cijfers laten zien dat ons gebied geen buitensporige veiligheidsproblemen kennen.

Op dit moment doen we al veel aan veiligheid. We zijn bijvoorbeeld actief in het tegengaan van woning- en bedrijfsinbraken, zetten ons in voor een goed verloop van evenementen, participeren in de rampenbestrijding en crisisbeheersing en ga zo maar door.

1.4. Prioriteiten en aandachtspunten

In dit veiligheidsplan willen we een aantal prioriteiten bepalen die de komende jaren extra aandacht krijgen en leidend zijn voor onze aanpak. Om de focus te behouden op deze onderwerpen beperken we ons hierbij tot een select aantal prioriteiten. Het lukt derhalve niet om op alle ontwikkelingen in te gaan die we zien. Bijvoorbeeld omdat we denken dat de huidige aanpak werkt. Uiteraard zijn de prioriteiten niet in beton gegoten. Soms kunnen onvoorziene ontwikkelingen ervoor zorgen dat ze verschuiven. Het is belangrijk dat we flexibel genoeg zijn en hierop in kunnen spelen.

Er is onderscheid gemaakt in prioriteiten en overige aandachtspunten. De prioriteiten en aandachtspunten worden beschreven aan de hand van de volgende beleidsvelden¹:

1. Veilige woon- en leefomgeving
2. Bedrijvigheid en veiligheid
3. Jeugd en veiligheid
4. Fysieke veiligheid
5. Integriteit en veiligheid

¹ Om te komen tot een afgewogen en integrale benadering heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een methode ontwikkeld: 'Kernbeleid Veiligheid'. Deze methode gaat uit van het onderscheid tussen het beleid en daarvan afgeleide uitvoering. Het beleid omvat de hoofdlijnen en prioriteiten en in het (jaarlijkse) uitvoeringsplan staan de details over de aanpak, planning, acties, middelen en capaciteit.

In deze hoofdstukken komen de relevante ontwikkelingen aan bod en wat betekent die ontwikkeling voor ons. Daarnaast schenken we aandacht aan ontwikkeling op het gebied van politiek, bovengemeentelijk beleid, instituties en wet- en regelgeving en de maatschappij.

Prioriteiten en aandachtspunten

Voor de periode 2016-2019 worden in de vier gemeenten de volgende prioriteiten en aandachtspunten aangewezen:

Beleidsveld	Prioriteit	Aandachtspunt
Veilige woon- en leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> – High Impact Crimes (focus op woninginbraken) – De aanpak van ernstige overlast door verwarde personen alsmede jeugdigen – Aanpak van maatschappelijk ondermijnende criminaliteit (focus hennepsteelt) 	<ul style="list-style-type: none"> – Overlast en verloedering – Geweld op straat – Veilige Publieke Taak – Extramuralisering / OGGZ – Huiselijk geweld
Bedrijvigheid en veiligheid		<ul style="list-style-type: none"> – Veiligheid bedrijventerreinen en winkelcentra – Uitgaan en evenementen – Alcoholbeleid
Jeugd en veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> – Risicjongeren en het voorkomen van gedragsproblemen – Het voorkomen van radicalisering 	<ul style="list-style-type: none"> – Jeugdgroepen – Jeugdprostitutie/loverboys – Strafbaar gebruik van sociale media onder jongeren – Jeugdwet
Fysieke veiligheid		<ul style="list-style-type: none"> – Rampen en crises – Risicoprofiel – Brandveiligheid – Externe Veiligheid – Verkeersveiligheid en veilige infrastructuur
Integriteit en veiligheid		<ul style="list-style-type: none"> – Aanpak georganiseerde criminaliteit – Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) – Bestuurlijke aanpak – Wet Bibob – Drugs – Coffeeshopbeleid – Outlaw Motorgangs (OMG's) – Radicalisering

1.5. Uitvoeringsplan

In aansluiting op het Integraal Veiligheidsplan wordt het jaarlijkse uitvoeringsplan opgesteld. In ons jaarlijkse uitvoeringsplan worden de concrete activiteiten nader uitgewerkt. Hierbij wordt nader ingegaan op de details over de aanpak, planning, acties, middelen en capaciteit.

1.6. We kunnen het niet alleen

We doen het samen met bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties

Onze inwoners kunnen zelf veel doen op het gebied van veiligheid en een ieder heeft daarin ook een eigen verantwoordelijkheid. In onze aanpak van veiligheid bekijken we per situatie de rol van de samenleving en stellen hen in staat hierin een actieve rol te vervullen. Cruciaal is een actieve rol van onze maatschappelijke partners: bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties. Dit geldt voor elk veiligheidsthema, van woning- en bedrijfsinbraak tot brandveiligheid en rampenbestrijding. Risicobewustzijn, signalering, zelfredzaamheid zijn cruciale vormen van betrokkenheid.

We werken samen met partners en andere gemeenten

Het veiligheidsbeleid kent tal van raakvlakken met andere beleidsterreinen, onder meer welzijn, zorg, ruimtelijke ordening en economie. We benutten deze raakvlakken. Ook richting externe partners zetten we deze lijn voor. Belangrijke externe partners zijn natuurlijk onze kernpartners politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland, Regionale Uitvoeringsdienst, samenwerkingspartners binnen het sociale domein.

Op meerdere gebieden werken wij bovenlokaal samen met andere gemeenten. Van groot belang is de samenwerking binnen de politieregio Oost Nederland waar 81 gemeenten gezamenlijk hebben aangegeven welke prioriteiten zij voor de komende jaren gezamenlijk met de regio partners willen aanpakken. Dit heeft geleid tot de Veiligheidsstrategie 2015-2018 waarin een drietal prioriteiten genoemd die voor ons ook belangrijk zijn, maar we kijken ook naar de andere gemeenten buiten onze regio en werken daar zo nodig mee samen.

2. Veilige woon- en leefomgeving

In dit veiligheidsveld beschrijven we prioriteiten, aandachtspunten en ontwikkelingen van veiligheid gerelateerd aan de woon- en leefomgeving.

2.1. Prioriteiten

2.1.1. *High Impact Crimes (focus op woninginbraken)*

Bij High Impact Crimes spreken we over de aanpak van overvallen, straatroof, woninginbraak en (huiselijk) geweld. Woninginbraak blijft intensief aangepakt. Het is een delict met grote impact op de slachtoffers en we zien dat het een opstap kan zijn naar zwaardere criminaliteit. Samen met politie, Openbaar Ministerie maar ook de bewoners gaan wij proberen de pakkans te vergroten, maar ook door in te zetten op nog meer preventie.

Inbraken hebben een hoge impact. Er wordt inbreuk gemaakt op de privacy van de inwoners en zij missen vaak dierbare en kostbare spullen. Om die reden is de aanpak van woninginbraken een veiligheidsthema dat lokaal veel aandacht verdient.

Zo'n 80% van de woninginbraken wordt gepleegd door de zogenaamde gelegenhedsinbreker. Deze inbreker is uit op gemak en snel succes. Hij breekt daarom in een bekende omgeving in en staakt zijn poging als hij niet binnen enkele minuten zijn doel bereikt.

Het Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) draagt bij aan de sociale veiligheid in wijken. Verder wordt er samen met partners veel tijd en energie gestoken in preventieve voorlichting, waaronder bijeenkomsten met inwoners en zogenaamde preventieweken van de politie (bijv. het 'witte voetjesproject', donkere dagen offensief, whats app groepen). We gaan hier mee door en willen dit waar mogelijk intensiveren en uitbreiden.

2.1.2. *De aanpak van ernstige overlast door verwarde personen alsmede jeugdigen*

Er is een verschuiving zichtbaar in het toenemende aantal incidenten en overlast door overspannen en psychisch kwetsbare personen. Overlast door groepen jongeren in de buurt is daarnaast nog steeds een oorzaak van overlast. Met name op deze gebieden is een gebieds- en persoonsgerichte aanpak van essentieel belang. Het Veiligheidshuis heeft hier een belangrijke rol in.

2.1.3. *Aanpak van maatschappelijk ondermijnende criminaliteit (focus hennepteelt)*

De aanpak van hennepteelt vindt sinds 2014 plaats onder de vlag van een regionaal convenant tussen gemeenten, politie, OM, woningcorporaties, RIEC en netbeheerders. De exploitatie van hennepkwekerijen leidt tot diverse vormen van overlast, verloedering en gevaarstelling in woonwijken. Daarnaast gaat de exploitatie vaak gepaard met andere vormen van (zware) criminaliteit. Vanwege het ondermijnende effect van hennepteelt is het onderkennen en aanpakken hiervan een belangrijke doelstelling.

2.2. Aandachtspunten

2.2.1. *Overlast en verloedering*

Veel incidenten in de directe woon- en leefomgeving hebben te maken met verschillende soorten overlast. Belangrijke problemen in onze gemeenten zijn te hard rijden, hondenpoep, parkeerproblemen, overlast rondhangende jongeren, parkeer- en afvaloverlast. Dit zijn thema's die voortkomen uit het onderzoek leefbaarheid en veiligheid.

Voor de komende jaren ligt hier een forse uitdaging met het oog op een aantal maatschappelijke ontwikkelingen waardoor de kans op overlast, burenruzies en andere agressie toe zullen nemen in de wijken. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat tal van zorginstellingen in het kader van extramuralisering het aantal opnameplaatsen vermindert. Botsende levensstijlen, probleemgezinnen, psychiatrische patiënten (al dan niet in combinatie met drugs- of alcoholgebruik) of de aanwezigheid van huisdieren zijn in de meeste gevallen de aanleiding voor overlast.

Een aantal incidentele overlast of veiligheidskwesties zijn in de afgelopen tijd succesvol opgepakt door het Veiligheidshuis. Opvallend is dat er een toename is van complexe, zware zaken die steeds moeilijker op te lossen lijken. Deze vragen steeds vaker om niet conventionele oplossingen. Met de woningcorporaties zijn wij bereid te onderzoeken of bijzondere, afgelegen huisvesting mogelijk is voor notoire overlastgevers waarvoor geen andere oplossing meer voor handen is. Hier zal ook gekeken worden naar mogelijkheden binnen de Stedendriehoek.

Onze sociale wijkteams vervullen een belangrijke rol in het kader van preventie en vroegsignalering en pakken zaken aan voordat er sprake is van escalatie. Ook samenwerking met zorginstellingen en woningcorporaties zijn essentieel om tijdig een basis te creëren waarin ambulante zorg hulp kan bieden. Nieuwe instrumenten zijn te verwachten zoals de bevoegdheid van de burgemeester om een gedragsaanwijzing op te leggen aan een overlastveroorzaker. Deze bevoegdheid is op zich een welkome aanvulling op het bestaand instrumentarium maar zal ook de nodige capaciteit vergen om de juiste zorgvuldigheid te betrachten bij zo'n besluit. In de praktijk zal het bij dergelijke zaken altijd om maatwerk gaan.

2.2.2 *Geweld op straat*

Geweld is één van de meest ingrijpende vormen van criminaliteit: het is een High Impact Crime. Daarom is een adequate aanpak van geweld van groot belang. Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft een Actieplan tegen Geweld ontwikkeld dat loopt tot en met 2017. Het plan heeft een brede opzet en omvat de dadergerichte en slachtoffergerichte aanpak van geweld, de aanpak van geweld op onder andere scholen, werk, in het uitgaansleven, verkeer en in woonwijken. Ook de aanpak van risicofactoren als alcohol, drugs, wapens en beelden van geweld in de media zijn opgenomen in het actieplan. Lopende projecten en producten tegen geweld, zoals buurtbemiddeling en activiteiten op uitgaansgeweld, worden komende jaren voortgezet. Daarnaast worden nieuwe activiteiten ontplooid, zoals de Wet middelentesten geweldplegers, waarbij geweldplegers straks getest worden op alcohol en/of drugsgebruik.

2.2.3 *Veilige Publieke Taak*

Meer dan de helft van medewerkers met een publieke taak krijgt geregeld te maken met agressie en geweld tijdens de uitvoering van hun werkzaamheden. Binnen de gemeente moet daarbij gedacht worden aan de burgemeester, wethouders, raadsleden en ambtenaren. Daarnaast kunnen ook andere werknemers met een publieke taak (onderwijzers, welzijnsmedewerkers, baliewerkers, politieagenten, boa's, etc.) te maken krijgen met agressie en geweld.

2.2.4 *Huiselijk geweld*

Huiselijk geweld is meer dan 'blauwe plekken', heel vaak is er sprake van geestelijk geweld, gevallen van eerwraak, intimidatie en misbruik van kinderen, ouderen en andere kwetsbaren. De cijfers van huiselijk geweld zijn redelijk stabiel maar het vermoeden bestaat dat veel geweld niet bij de politie of de instellingen gemeld wordt. Ervaring leert dat dit buitengewoon moeilijk te beoordelen is, daarom blijft dit de komende jaren een aandachtspunt. De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling is nader uitgewerkt in een regionale meerjarenvisie met plan van aanpak voor het voorkomen, signaleren en bestrijden van geweld in afhankelijkheidsrelaties en de opvang van slachtoffers van dit geweld. Ook lokaal willen we met behulp van de inzet van de lokale zorg- en veiligheidsstructuur het huiselijk geweld zo veel mogelijk een halt toe roepen. Verder borgen wij dat ieder slachtoffer van huiselijk geweld de juiste zorg krijgt.

3. Bedrijvigheid en veiligheid

In dit veld worden de aandachtspunten beschreven die te maken hebben met sociale onveiligheid rond bedrijvigheid of er door wordt gegenereerd.

3.1. Aandachtspunten

3.1.1. Veiligheid bedrijventerreinen en winkelcentra

De meest voorkomende vorm van winkelcriminaliteit is winkeldiefstal. In de gemeenten Brummen, Lochem en Voorst zien we in de periode van 2011 tot en met 2014 een daling van het aantal winkeldiefstallen. Het is echter niet duidelijk of het aantal winkeldiefstallen is gedaald, of dat dit komt door het ontbreken van aangiftebereidheid. In Zutphen zien we een stijging van het aantal winkeldiefstallen.

In de gemeente Zutphen loopt al langere tijd het project Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO-b) op bedrijventerrein De Mars, Revelhorst en De Stoven. In het centrum van Twello/Voort, van Zutphen en Eerbeek/Brummen loopt het project Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO-w). Het KVO is een samenwerkingsverband tussen ondernemers, brandweer, politie en gemeente. De basis voor deze samenwerking is vastgelegd in een convenant. In de gemeente Lochem is momenteel nog geen project KVO-b en/of KVO-w. In de komende jaren wordt getracht in Lochem een project op te starten. Het keurmerk gaat uit van vrijwillige samenwerking, het is dus niet mogelijk om dit eenzijdig op te leggen. Succes en invoering hangen daarom af van de medewerking van bedrijven.

3.1.2. Uitgaan en evenementen

Uitgaansvoorzieningen en evenementen hebben enerzijds een positief effect op de veiligheid: de sfeer in de gemeente verbeterd er door. Maar er kunnen zich ook specifieke veiligheidsproblemen juist rond uitgaansvoorzieningen en evenementen voordoen, zoals geweldpleging, overlast en vernielingen (bijv. langs looproutes).

In de gemeenten Brummen, Lochem en Voorst is sprake van kleinschalige horeca. Zutphen heeft wel een levendig uitgaanscentrum. Af en toe is sprake van overlast in de directe omgeving van de horeca of van terugkerende inwoners op de route van de 'bus naar huis'. Over het algemeen is dit beheersbaar.

Wel worden in alle vier de gemeenten diverse evenementen georganiseerd. Een aantal grote evenementen zijn Bokbierdag en zomerfeesten Zutphen, Klompenfeest Twello, Ground Zero Bussloo, Pinkstermarkt Brummen, kermis Brummen/ Eerbeek, IJsseljazz Gorssel en Tractor Pulling Barchem. De gemeenten willen binnen duidelijke kaders aantrekkelijk zijn voor evenementen en anderzijds de overlast beperken door duidelijkheid te scheppen naar de organisaties en de burger. Uitgangspunt is dat door beleid een evenwicht wordt geschapen tussen de impact van de evenementen en de acceptatie van de bewoners in de kernen van deze gemeente. Bezoekers willen ongestoord kunnen genieten. Omwonenden en ondernemers willen geen overlast en onveiligheid. De organisator van het evenement heeft het (commerciële) belang om een goede prestatie neer te zetten. Het organiseren van een evenement brengt verantwoordelijkheden met zich mee op het gebied van veiligheid en gezondheid. De politie, de brandweer en medische diensten hebben belang bij veilige evenementen vanuit hun kerntaak op het gebied van veiligheid en gezondheid. De gemeente ziet hierop toe, stelt grenzen en handhaaft deze grenzen.

3.1.3. Alcoholbeleid

Goed alcoholbeleid is niet vanzelfsprekend populair onder inwoners en ondernemers. Maar aan draagvlak voor beleid kan wel gewerkt worden. De Drank- en Horecawet (DHW) is gericht op een verantwoorde verstrekking van alcohol. Het doel is het voorkomen van gezondheidsschade en verstoring van de openbare orde door alcoholgebruik.

Vanaf 1 januari 2014 is het schenken van alcoholhoudende drank aan jongeren onder de 18 jaar verboden. De gemeenten zijn sinds 1 januari 2013 verantwoordelijk voor toezicht op en handhaving van de nieuwe Drank- en Horecawet. Het uitgangspunt daarbij is dat gemeenten het toezicht efficiënter in kunnen zetten en vaker toezicht kunnen uitoefenen. Daarnaast heeft elke gemeente eigen lopende projecten gericht op het informeren van jeugd over de consequenties van alcohol- en drugsgebruik en

op het ontmoedigen daarvan. Tevens zijn de GGD en Tactus (instellingen voor Verslavingszorg) actief op dit gebied, onder ander door het geven van voorlichting op scholen en in het jongerenwerk.

4. Veiligheid en jongeren

Jongeren vormen een belangrijke aandachtsgroep binnen het veiligheidsbeleid. Soms veroorzaken groepen jongeren overlast in de openbare ruimte. Met de meeste van deze jongeren is echter weinig aan de hand. Wel kunnen zij een bron van ergernis of een gevoel van dreiging vormen voor volwassen buurtbewoners. Met de herziening van de kinderbeschermingsmaatregelen hebben burgemeesters een positie gekregen binnen het huidige stelsel van kinderbescherming. Burgemeesters kunnen de Raad voor de Kinderbescherming verzoeken een maatregel tot verplichte opvoedingsondersteuning op te leggen. De verplichte opvoedingsondersteuning is een vorm van ondertoezichtstelling. In dit hoofdstuk gaat het om prioriteiten en aandachtspunten zoals aanpak risicojeugd (groepen, jeugdprostitutie en loverboys, gebruik van social media etc).

4.1. Prioriteiten

4.1.1. *Risicjongeren en het voorkomen van gedragsproblemen*

Jongeren vormen een belangrijke aandachtsgroep binnen het veiligheidsbeleid. Jeugdcriminaliteit in Nederland daalt sinds enige jaren. Wel is er sprake van een verharding van de resterende jeugdcriminaliteit. Daarnaast is er een ontwikkeling waarin we zien dat risicojeugd op jongere leeftijd ernstige delicten plegen. We willen meer investeren in preventie en vroegsignalering en meer aan de voorkant komen. Hoe weerhouden we jongeren ervan om (weer) te vervallen in verslavingen en het plegen van delicten? Welke interventies helpen om de ontwikkeling van gedragsstoornissen en delinquent gedrag te voorkomen? Onderwerpen als de aanpak van risicogroepen, jeugdprostitutie en loverboys, gebruik van social media hebben onze aandacht de komende periode.

4.1.2. *Voorkomen van radicalisering*

Inwoners die radicaliseren en zich bijvoorbeeld onderdeel voelen van de jihadistische beweging kunnen een bedreiging vormen. We vinden het daarom belangrijk om radicalisering te voorkomen. We willen signalen van radicalisering vroegtijdig herkennen. In hoofdstuk 6.8 wordt hier nader op ingegaan.

4.2. Aandachtspunten

4.2.1. *Jeugdgroepen*

Jeugdgroepen zijn van alle tijden en alle culturen. Zo ook in Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen. Het optrekken in groepen behoort immers tot het normale proces van opgroeien en volwassen worden. De meeste groepen zorgen niet voor problemen, maar een deel wel. Om deze problematische jeugdgroepen onder te verdelen gebruikt de politie de zogenaamde shortlistmethodiek. Deze methodiek deelt jeugdgroepen die voor problemen zorgen in drie categorieën in:

- Hinderlijke jeugdgroep
- Overlast gevende jeugdgroep
- Criminele jeugdgroep

De aanpak van deze groepen gebeurt door het opstellen van een specifiek op de groep integraal plan van aanpak, waarbij duidelijk wordt aangegeven wie waar verantwoordelijk voor is. Bij de laatste shortlist (zomer 2015) zijn 7 jeugdgroepen actief in de IJsselstreek gemeenten:

- 5 hinderlijke groepen
- 2 overlast gevende groepen

Vanaf 2016 zal een nieuwe methodiek, genaamd de “groepsscan” worden toegepast. Door vooraf en in samenspraak met de gemeente meer informatie met ketenpartners, zoals politie en openbaar ministerie, te delen wordt een goed beeld verkregen over de problemen die door een groep worden veroorzaakt. De aanpak van deze groepen gebeurt door het opstellen van een specifiek op de groep integraal plan van aanpak, waarbij duidelijk wordt aangegeven wie waar verantwoordelijk voor is. Er wordt in de Driehoek geprioriteerd. Bij de aanpak zijn de gemeente, de politie, het Veiligheidshuis, het Openbaar Ministerie

en organisaties voor jeugd- en jongerenwerk betrokken. Afhankelijk van bestaande overlegvormen of de problematiek kunnen ook andere organisaties bij de aanpak betrokken zijn. Te denken valt bijvoorbeeld aan: de leerplichtambtenaar, Halt, Jeugdbescherming Gelderland, de Raad voor de Kinderbescherming of onderwijsinstellingen. Bij de aanpak van deze jeugdgroepen voert de gemeente de overall regierol. Het Openbaar Ministerie voert ten aanzien van de jeugdgroepen de regie ten aanzien van opsporing en vervolging.

4.2.2. Jeugdprostitutie/loverboys

Seksuele uitbuiting en jeugdprostitutie komen in IJsselstreek voor, al is het minder bekend. Binnen het Veiligheidshuis loopt het project jeugdprostitutie en loverboys/pooierboys. In 2012 hebben we besloten aansluiting te zoeken bij het al lopende project in Apeldoorn. In Apeldoorn wordt al enkele jaren hard en succesvol gewerkt aan het ontwikkelen van een aanpak om jeugdprostitutie tegen te gaan en het aanpakken van zogenaamde pooierboys. Een goede samenwerking tussen gemeente, politie en hulpverlenende organisaties heeft geleid tot een ketenaanpak, waardoor heel alert op signalen van hulpverleners en meldingen van betrokkenen kan worden ingegrepen in uiterst schrijnende situaties. De ketenaanpak is gestart met het meldpunt Loverboys / Jeugd prostitutie bij Veilig Thuis. Dit meldpunt is telefonisch 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar.

4.2.3. Strafbaar gebruik van sociale media onder jongeren

Sociale media zijn ingeburgerd in ons dagelijks leven, vooral onder jongeren heeft deze vorm van communiceren een grote vlucht genomen. Voor de meeste jongeren is het heel gewoon om hun dagelijkse besommeringen te delen op Facebook, Twitter, Instagram of You Tube. Snel contact leggen is zo eenvoudig gedaan en informatie delen was nog nooit zo simpel. Maar we weten inmiddels ook dat sociale media eigenlijk nog in de kinderschoenen staat. Dat betekent dat er naast de leuke kanten, ook (steeds meer) nadelen aan verbonden zijn. Verkeerd of strafbaar gebruik zoals bij ‘sexting’, ‘grooming’, bedreigingen/cyberpesten, nemen toe en leveren (hoewel vaak ook onbedoeld) grote nadelige gevolgen op voor jongeren. Niet alleen blijft alles wat online gezet wordt, voor altijd online beschikbaar, jongeren weten vaak niet wat er (nu of in de toekomst) met deze informatie gedaan wordt. Het aantal signalen en de ernst over het verkeerd (strafbaar) gebruik van sociale media onder jongeren groeit.

4.3. Jeugdwet

Gemeenten zijn per januari 2015 verantwoordelijk voor de jeugdzorg (Jeugd), hulp bij het vinden van werk of het verstrekken van een uitkering (Participatie) en zorg aan langdurig zieken en ouderen (WMO). Dit heeft verschillende gevolgen voor veiligheid. Denk bijvoorbeeld aan jongeren die naast het oogpunt van jeugdzorg ook vanuit veiligheid extra aandacht krijgen van de gemeente en partners. Ook krijgt de burgemeester extra bevoegdheden, bijvoorbeeld in het kader van kinderbeschermingsmaatregelen. Hier liggen ook relaties voor langer zelfstandig thuiswonen door ouderen met bijvoorbeeld sociale en brandveiligheidsvraagstukken.

Een ander gevolg van de decentralisaties is dat de gemeente te maken krijgt met meerdere zorgaanbieders. Het toenemende zorgaanbieders kan de vraag oproepen of we deze in sommige gevallen willen beoordelen op betrouwbaarheid en integriteit. Bijvoorbeeld met behulp van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (wet Bibob).

5. Fysieke veiligheid

In dit veiligheidsveld beschrijven we ontwikkelingen op het gebied van fysieke veiligheid.

5.1. Rampen en crises

In opdracht van 22 gemeenten is de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) verantwoordelijk voor het voorkomen, bestrijden en beperken van de gevolgen van branden, ongevallen, rampen en crises. Zij doet dit door bijvoorbeeld de zelfredzaamheid te versterken en te communiceren over risico's en handelingsperspectieven. Een mooi voorbeeld hiervan is dat na bijvoorbeeld een woningbrand de brandweer voor getroffen en omwonenden een informatie-bijeenkomst organiseert over wat zij kunnen doen om een brand te voorkomen.

We werken met een regionaal crisisplan. Onze medewerkers vervullen een rol in de crisisorganisaties in het kader van bevolkingszorg tijdens noodsituaties. Dit doen we in samenwerking met de 22 gemeenten binnen de VNOG.

5.2. Risicoprofiel

In het risicoprofiel zijn de belangrijkste risico's beschreven. Het risicoprofiel geeft antwoord op de vragen: Wat kan ons gebeuren? Hoe erg is dat? Om risicogericht beleid te kunnen voeren is het noodzakelijk om voor de prioritair risico's uit dit risicoprofiel, samen met partners, antwoord te geven op de vragen: "Wat doen we al om een risico te beheersen?" en "Wat kunnen we meer, minder of anders doen. Inwoners in ons gebied IJsselstreek kunnen met name te maken krijgen met overstromingen, extreme weersomstandigheden, branden in kwetsbare objecten (oude binnenstad, zorginstellingen), uitval elektriciteit, ziektegolven (dier en mens) en ingrijpende gebeurtenissen (lokaal, (inter)nationaal). Over het algemeen helpen onze inwoners zichzelf en anderen tijdens een noodsituatie. Wel is het zo dat veel inwoners zich nog niet actief voorbereiden op noodsituaties, bijvoorbeeld omdat ze niet precies weten hoe ze dit het beste kunnen doen of daarvoor geen noodzaak is. Om inwoners hiertoe te stimuleren is het communiceren over risico's en hoe ze moeten handelen van belang.

5.3. Brandveiligheid

De uitvoering van de wettelijke taak brandweertzorg is, sinds de invoering van de Wet veiligheidsregio's, ondergebracht bij de Veiligheidsregio. Binnen deze organisatie zijn de brandweertaken nu nog neergelegd bij zes brandweerclusters. Cluster IJsselstreek bestaat uit Lochem, Zutphen en Brummen. Cluster EVA uit Epe, Voorst en Apeldoorn.

Onlangs is het project MOED afgesloten en het project VNOG Risicogericht gestart. Vanuit het project MOED is voorgesteld om tot een modernere brandweer te komen middels o.a. :

1. Risicogerichte brandweer: risicobeheersing en risico gestuurde slagkracht
2. Informatie gestuurde brandweer
3. Posten zijn de basis en variabele voertuigbezetting

In de loop van 2016 zal de organisatie van de VNOG op basis hiervan geherstructureerd worden. Op dit moment loopt er een ontwikkelproces en begin 2016 zal een start gemaakt worden met de bouw van de nieuwe organisatie. De documenten die het algemeen bestuur tot nu toe over de reorganisatie heeft vastgesteld zijn het vertrekpunt.

5.4. Externe Veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen als vuurwerk, lpg en munitie over weg, water en spoor en door buisleidingen. Ook de risico's van het gebruik van luchthavens (in ons gebied Teuge) vallen onder externe veiligheid. Alle gemeenten in ons gebied hebben een beleidsplan externe veiligheid vastgesteld en geven daar uitvoering aan.

5.5. Verkeersveiligheid en veilige infrastructuur

Verkeersveiligheid heeft betrekking op de veiligheid van verkeer voor verkeersdeelnemers in het algemeen, voor specifieke doelgroepen en in bepaalde gebieden (woongebied, scholen, winkelgebied e.d.). Deze veiligheid wordt beïnvloed door onder meer fysieke factoren (infrastructuur) en het rijgedrag van verkeersdeelnemers. In onze gemeenten liggen de taken die een bijdrage leveren aan de

verkeersveiligheid voornamelijk op het gebied van realiseren van de randvoorwaarden voor veilige en begaanbare verkeerssituaties. Politie en wegbeheerder hebben weer hierin eigen verantwoordelijkheden. De gemeenten stellen jaarlijks in overleg met de regio Stedendriehoek/provincie Gelderland ROV Oost Nederland, Veilig Verkeer Nederland (VVN) en politie een verkeersveiligheidswerkplan op. Onderdelen van het werkplan zijn het uitvoeren van een niet infrastructurele werkzaamheden gericht op voorlichting, informatie en preventie. We sluiten aan bij dit werkplan.

6. Integriteit en veiligheid

In dit veiligheidsgebied beschrijven we ontwikkelingen op het gebied van veiligheid die een inbreuk vormen op onze maatschappelijke integriteit of een gevaar vormen voor de veiligheid en stabiliteit van onze samenleving (ondermijning)

6.1. *Aanpak georganiseerde criminaliteit*

Georganiseerde criminaliteit is niet altijd even zichtbaar en duidelijk. Illegale hennepcultuur in woningen, bedrijfspanden of op agrarisch gebied, mensenhandel, drugshandel, witwaspraktijken of activiteiten op bedrijventerreinen als dekmantel voor criminele en frauduleuze praktijken. Deze vormen van georganiseerde criminaliteit hebben een negatief effect op de (lokale) samenleving. Het leidt tot aantasting van de maatschappelijke integriteit, beïnvloeden de veiligheid en het veiligheidsgevoel voor onze inwoners, en hebben een verloederend effect op de openbare ruimte.

Wij zetten in op de aanpak van georganiseerde criminaliteit door: de bestuurlijke aanpak, implementatie van wet- en regelgeving (adequaat handhavingbeleid) en het toepassen van de Wet Bibob. Concreet kunnen wij bijv. tijdelijk een pand sluiten (Damocles), een bestuurlijke boete opleggen bij herhaalde overtredingen, een vergunning intrekken of een preventieve dwangsom opleggen.

6.2. *Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)*

Om onze rol in de bestuurlijke en integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit te versterken, zijn wij aangesloten bij het RIEC Oost-Nederland. Het RIEC heeft als doelstelling het voorkomen dat criminelen door de overheid worden gefaciliteerd, het voorkomen dat vermenging ontstaat tussen onder- en bovenwereld en het doorbreken van economische machtsposities die zijn opgebouwd met behulp van op criminele wijze verkregen kapitaal. De thema's waar het RIEC zich op richt zijn; mensenhandel- en smokkel, georganiseerde hennepcultuur, fraude en misbruik in de vastgoedsector, witwassen en andere vormen van financieel economische criminaliteit. Wij schakelen het RIEC in voor advies over de keuze en inzet van het bestuurlijk instrumentarium, ondersteuning bij toepassing van de Wet Bibob en voor het verbeteren van onze informatiepositie.

Het versterken van onze informatiepositie wil zeggen dat we meer zicht willen krijgen op lokale verschijningsvormen van georganiseerde criminaliteit. Dit vraagt naast inzicht een goede samenwerking tussen verschillende afdelingen binnen de gemeente, zodat signalen tijdig opgepakt worden en we hier in een vroegtijdig stadium op kunnen acteren. Op deze wijze kunnen we de mogelijkheden benutten en barrières opwerpen om te voorkomen dat personen met criminele activiteiten zich een positie verwerven of misbruik maken van facilitering door de gemeente. Het RIEC kan ondersteunen bij het vormgeven van deze aanpak.

6.3. *Bestuurlijke aanpak*

Ook in de komende periode werken wij aan de bestuurlijke en integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit. Wij kunnen barrières opwerpen, waarmee kan worden voorkomen dat criminele organisaties of personen misbruik maken van legale structuren of zich weten te vestigen in de regio. Dit zal zich onder meer uiten in het actualiseren, regionaal afstemmen en consequent uitvoeren van beleid, kritische procedures bij vergunningverlening, subsidies en aanbestedingen, het uitoefenen van toezichts- en handhavingstaken en de strikte toepassing van het sanctioneringsinstrumentarium.

6.4. *Wet Bibob*

Een van de mogelijkheden die de gemeente heeft om te voorkomen dat men onbedoeld criminelen faciliteert is de inzet van de Wet Bibob. Met het uitreiken van een vragenlijst voor Bibob en de verplichting voor een aanvrager om alle gevraagde informatie te overleggen, kunnen wij veel beter onderzoek doen naar de integriteit van de ondernemer en de financiering. Als er een ernstig gevaar dreigt dat de vergunning of subsidie gebruikt wordt voor criminele activiteiten, kan de vergunning of subsidie ingetrokken of geweigerd worden. Hierbij kan de gemeente de hulp inroepen van het RIEC. Het RIEC kan ons concreet ondersteunen bij het eigen onderzoek. Wanneer gemeenten na het eigen onderzoek met vragen blijven zitten, kan het Landelijk Bureau Bibob om advies gevraagd worden.

6.5. *Drugs*

De productie van softdrugs (hennepsteelt) is grootschalig geworden en heeft de laatste jaren een sterke professionaliseringslag doorgemaakt. Net als de harddrugproductie vindt ook de hennepsteelt tegenwoordig vaak in georganiseerd verband plaats. Niet zelden levert de hennepsteelt brandgevaar op door illegaal aftappen van elektriciteit, ook wordt stank- en wateroverlast veroorzaakt. Dit is reden om de georganiseerde drugsriminaliteit krachtig samen met partners in een ketenaanpak te bestrijden.

De aanpak van illegale hennepsteelt wordt al vele jaren aangepakt door middel van het regionale hennepconvenant waarin verschillende partners als politie, energieleveranciers, uitkeringsinstanties en corporaties samenwerken om hennepkwekerijen aan te pakken. In de afgelopen jaren zijn er veel nieuwe bevoegdheden aan de burgemeester toegekend op verschillende terreinen zoals de mogelijkheden woningen en openbare inrichtingen te sluiten op grond van de Opiumwet. Op grond van ons huidige beleid sluiten wij alleen woningen als er sprake is van drugshandel en niet op basis van hennepsteelt. Deze aanpak zetten wij onverminderd voort.

Duidelijk is dat de "achterdeurdiscussie" een thema is die niet op lokaal niveau kan worden opgelost. Op 31 januari 2014 is door een aantal burgemeesters, waaronder de burgemeester van Zutphen, in het manifest "joint regulation", opgeroepen tot een landelijke invoering van gecertificeerde en gereguleerde wietsteelt, om zo de problemen met betrekking tot de gezondheid van gebruikers, de veiligheid in de wijken en de aanpak van georganiseerde drugsriminaliteit effectief aan te pakken. De minister heeft hierop direct afwijzend gereageerd. Er is momenteel dus geen ruimte voor uitwerking van initiatieven tot regulering van hennepsteelt. Mocht er wel ruimte komen voor dergelijke initiatieven dan is Zutphen voornemens daaraan deel te nemen.

6.6. *Coffeeshopbeleid*

Zutphen beschikt over het maximum aantal van 3 coffeeshops op basis van het huidige coffeeshopbeleid. In de omliggende gemeenten (Brummen, Voorst, Lochem) zijn geen coffeeshops gevestigd en de coffeeshops in Zutphen hebben hierdoor meer een regionale functie. De huidige omvang van het aantal coffeeshops leidt niet tot ernstige vormen van overlast. Uit de jaarlijkse gesprekken met omwonenden en de coffeeshopexploitanten komt naar voren dat de laatste jaren weinig hinder wordt ervaren ten gevolge van de exploitatie van de coffeeshops.

6.7. *Outlaw Motorgangs (OMG's)*

Een relatief nieuw fenomeen in Nederland zijn de zogenaamde Outlawmotorgangs. Namen als Satudarah, No Surrender, Hells Angels en de Bandidos zijn in een betrekkelijk korte tijd bekend geworden. Steeds vaker manifesteren zij zich in het publieke domein. Uit onderzoek is naar voren gekomen dat vormen van intimidatie, afpersing, drugshandel in verband gebracht kunnen worden met deze OMG's. Bekend is dat een groot deel van de leden van deze OMG noch een motorrijbewijs. In sommige steden/gebieden heeft het optreden van deze OMG's geleid tot een ernstige ontwrichting en buitensporig geweld. Het RIEC vervult een landelijke coördinerende rol bij de geïntegreerde aanpak van outlawbikers. We kunnen ons eigen RIEC Oost Nederland inschakelen als wij te maken krijgen met een chapter van de outlawbikers of advies willen hebben.

6.8. *Radicalisering*

Nederland wordt in toenemende mate geconfronteerd met de gevolgen van oorlogen in andere delen van de wereld. De zorgen rondom radicalisering worden steeds groter. De maatschappelijke gevolgen van radicalisering zijn groot, een effectieve en integrale aanpak is essentieel. De afspraak met het Openbaar Ministerie is om elke vorm van radicalisering binnen onze gemeente direct te melden aan de burgemeester. Op dit moment zijn nog geen gezinnen bekend die radicaliseren. Er is wel aandacht voor jongeren die terugkeren uit het Midden-Oosten. Na de aanslagen in 2001 hebben wij ingezet op een vertrouwensrelatie met de islamitische gemeenschap, kennis en expertise bij frontlijnwerkers en zorgen en ondersteuning voor jongeren. Ook nu zijn dit belangrijke elementen van de lokale aanpak. Daarnaast hebben betrokken medewerkers onze frontlijnwerkers (jongerenwerkers, onderwijs, maatschappelijk werk, wijkpolitie etc.) een training gehad zodat signalen tijdig kunnen worden waargenomen.

In een casusoverleg binnen het Veiligheidshuis worden zaken besproken en besluiten genomen als een persoon of groep radicaliseert. Ook voor de nazorg van teruggekeerde jihadisten (de extremistische ideologie waarin de verheerlijking van de gewelddadige jihad centraal staat, Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst) die niet in detentie verblijven, zijn wij verantwoordelijk. Gemeentelijke diensten hebben veel directe contacten met onze inwoners. Hier liggen kansen om signalen van radicalisering op te pikken. Denk aan ambtenaren van de sociale dienst, bouw- en woningtoezicht, leerplichtambtenaren of jongerenwerk. Uiteraard vormen ook politiefunctionarissen (uit regionale eenheden, recherche en jeugdzaken) een belangrijke bron. Burgers zijn ook een belangrijke bron van informatie.

7. Bovengemeentelijke veiligheidsbeleid

Voor veiligheid zijn er twee bovengemeentelijke visiedocumenten van belang. Allereerst de 'Veiligheidsstrategie 2015-2018 Oost-Nederland'. Deze richt zich op sociale veiligheid en is opgesteld door alle gemeenten, de politie en het Openbaar Ministerie in Oost-Nederland. Ten tweede is er het 'Meerjarenbeleidsplan 2015-2018' van Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland. Deze richt zich op fysieke veiligheid en is opgesteld in samenwerking met 22 gemeenten in onze regio.

7.1 *Veiligheidsstrategie 2015-2018 Oost-Nederland*

De Veiligheidsstrategie 2015-2018 Oost-Nederland geeft richting aan de aanpak van sociale veiligheid in Oost-Nederland. De veiligheidsstrategie stelt overlastgevende personen, high impact crime (met als eerste focus woninginbraken) en ondermijning (met als eerste focus hennepcultuur) centraal.

Ook blijkt uit de veiligheidsstrategie dat de politie in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie naast de hiervoor genoemde thema's nog een aantal extra landelijke prioriteiten stelt. Deze zijn cybercrime, fraude, kinderporno en 'afpakken' (erop gericht dat misdaad niet mag lonen).

Verschillende gemeenteraden binnen Oost-Nederland hebben de veiligheidsstrategie besproken, waaronder vier gemeenteraden in IJsselstreek. De raden hebben de voorgestelde lijn onderschreven en daarbij ook een aantal aanvullende aandachtspunten meegegeven. De besprekingen in de gemeenteraden binnen Oost-Nederland hebben de essentie van de veiligheidsstrategie niet substantieel veranderd. Wel heeft de politie bijvoorbeeld expliciet benoemd en onderkend dat lokale initiatieven prioriteit verdienen en er voldoende ruimte moet blijven om deze te realiseren.

7.2 *Regionaal beleidsplan 2012-2016 VNOG*

In het regionaal beleidsplan 'Hoe veilig is veilig' wordt het beleid ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio voor een periode van vier jaar beschreven en de daaruit voortvloeiende activiteiten tussen 2012-2015. Ook wil zij professioneel werken aan een realistisch niveau van risicobeperking en de zelfredzaamheid versterken van inwoners, bedrijven en instellingen. Het beleidsplan is een wettelijke verplichting. Het plan is destijds afgestemd met aangrenzende veiligheidsregio's, waterschappen, openbaar ministerie en defensie. Dit plan loopt in verband met de reorganisatie van de veiligheidsregio een jaar langer door. Eind 2016 zal het nieuwe regionale beleidsplan worden vastgesteld. De veiligheidsregio is lokaal verlengd bestuur en gemeenteraden hebben de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen voor het beleidsplan.

8. Geraadpleegde bronnen

Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (2014) Transformatie van het jihadisme in Nederland. Veiligheidsstrategie 2015 – 2018 Oost-Nederland. Een veiliger Nederland door betrokken samenwerking, Centraal Bureau voor de Statistiek (2014) Veiligheidsmonitor 2014, Centraal Bureau voor de Statistiek: Den Haag.

Gemeente Zutphen (2014) Onderzoek leefbaarheid en veiligheid 2014 gemeente Zutphen.

Gemeente Brummen (2015) Onderzoek leefbaarheid en veiligheid 2015 gemeente Brummen.

Gemeente Lochem (2015) Onderzoek leefbaarheid en veiligheid 2015 gemeente Lochem.

Gemeente Voorst (2015) Onderzoek leefbaarheid en veiligheid 2015 gemeente Voorst.

Gemeente Zutphen (2014) Coalitieakkoord 2014 – 2018, Gemeente Zutphen.

I&O Research (2014) Monitor Agressie en Geweld Openbaar Bestuur, I&O Research: Hoorn.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2012) Handreiking. Drank- en Horecawet voor Gemeenten, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport: Den Haag.

Politiewet 2012 (2012)

Nationale Politie, RIEC, LIEC, Belastingdienst, Openbaar Ministerie, FIOD Belastingdienst (2015) Integrale landelijke voortgangsrapportage Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's), LIEC: Den Haag.

Nationale Politie (2014) Outlawbikers in Nederland, Nationale Politie: Den Haag.

Politie Oost-Nederland (2015) Gebiedsscan 2014, Politie Oost-Nederland: team IJsselstreek.

Politie Oost-Nederland (2015) Shortlisten 2014, Politie Oost-Nederland: team IJsselstreek.

Raad voor het Openbaar Bestuur (2014) Nationaal investeren in lokaal veiligheidsbeleid. Bijdrage aan de strategische agenda voor lokale veiligheid, Raad voor het Openbaar Bestuur: Den Haag.

Raad voor het Openbaar Bestuur (2010) Vertrouwen op democratie, Raad voor het Openbaar Bestuur: Den Haag.

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland Regionaal Risicoprofiel VNOG 201,

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gederland Regionaal beleidsplan 2015 – 2018, Veiligheidsregio NOG

Brandweer Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (2014) Kernbeleid Veiligheid 2014. Handreiking voor Gemeenten, Vereniging voor Nederlandse Gemeenten: Den Haag.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (2014) Veiligheid en de decentralisatie jeugdhulp, Vereniging voor Nederlandse Gemeenten: Den Haag.

Werkplan ROV, Oost-Nederland 2015.

Websites

<https://www.aivd.nl/onderwerpen/terrorisme/jihadistische/>, geraadpleegd september 2015.

<http://www.evpt.nl/cijfers-en-trends/monitor-agressie-en-geweld-openbaar-bestuur-2014/>, geraadpleegd september 2015.

<http://www.politie.nl/over-de-politie/>, geraadpleegd september 2015.

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/decentralisatie-van-overheidstaken-naar-gemeenten>, geraadpleegd september 2015.

<http://www.hetccv.nl/nieuws/2014/05/toename-van-woonoverlast-door-verwarde-personen.html>, geraadpleegd september 2015.

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ouderenzorg/ouderen-langer-zelfstandig-wonen>, geraadpleegd september 2015

BIJLAGE 1 Toekomstige ontwikkelingen/Wet en regelgeving/ partners

1. Prostitutie / mensenhandel
2. Nieuwe Wet Bopz
3. Nationale Politie en opschaling van het Openbaar Ministerie
4. ZSM-tafels
5. Veiligheidshuis Noord- en Oost-Gelderland
6. Toezicht en handhaving in de openbare ruimte
7. Protocol maatschappelijke onrust
8. Burgernet

1. *Prostitutie / mensenhandel*

De prostitutiebranche is aan verandering onderhevig. De laatste jaren is een tendens waarneembaar van de locatie gebonden prostitutie zoals clubs en raamprostitutie naar aanbod van diensten via het internet en in hotels. Het voortbestaan van misstanden in de prostitutiesector is het voor het kabinet aanleiding geweest het Wetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche (Wrp) in te dienen. Deze wordt in de komende periode ingevoerd en geïmplementeerd. Doel van de wet is een strikter en meer uniform vergunningenbeleid voor wat betreft seksbedrijven. In de Wrp krijgen de gemeenten een duidelijke regierol. Dit biedt kansen voor de gemeenten in de regio om gezamenlijk, op grond van ervaringen van de afgelopen 13 jaar, het huidige prostitutiebeleid te actualiseren en een verbeterslag te maken in de aanpak.

2. *Nieuwe Wet bopz*

De Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen (bopz) geeft de procedures weer voor het (gedwongen) opnemen en behandelen van personen in psychiatrische ziekenhuizen. De taak van de burgemeester in de opnameprocedure is beperkt tot de afgifte van de last tot inbewaringstelling (IBS) bij acuut dreigend gevaar voor of door de patiënt en de procedure voor een rechterlijke machtiging niet kan worden afgewacht. De inbewaringstelling van de burgemeester is een tijdelijke maatregel. De rechter beslist of de door de burgemeester afgegeven IBS wordt voortgezet.

Er staat nieuwe wetgeving voor zorg en dwang op stapel. In plaats van de Wet Bopz komen er, als de Tweede Kamer instemt, twee afzonderlijke regelingen:

- de Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg voor psychiatrische patiënten;
- de Wet Zorg en dwang voor mensen met een verstandelijke handicap of dementie.

De opsplitsing van de Wet Bopz in twee regelingen vergroot de rechtsbescherming van de cliënt. De psychische problemen van psychiatrische patiënten en verstandelijk gehandicapten of demente mensen verschillen. De twee groepen hebben eigen kenmerken en belangen. Met afzonderlijke regelingen sluit de wetgeving hier beter bij aan.

De hoofdpunten uit het wetsvoorstel verplichte GGZ zijn:

- Verplichte zorg dichtbij huis
- Nazorg wordt een verplicht onderdeel van de zorg op maat voor de cliënt. Als de cliënt niet kan terugvallen op hulp van een eigen netwerk, komt de gemeente in actie. Zij moet ondersteuning bieden op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Het wetsvoorstel Zorg en dwang richt zich op mensen met dementie of een verstandelijke beperking. Kern van het voorstel is dat onvrijwillige zorg mogelijk is als het gedrag van een cliënt leidt tot een ernstig nadeel voor zichzelf of anderen.

Het wetsvoorstel Zorg en dwang geldt ook voor mensen die thuis zorg krijgen. In de praktijk komt het al voor dat patiënten thuis beperkende maatregelen krijgen opgelegd. Hun deur gaat bijvoorbeeld 's nachts op slot om te voorkomen dat ze gaan zwerven. Voor mensen in zulke situaties komen er duidelijke behandelrichtlijnen.

Zie ook: www.dwangindezorg.nl

3. *Nationale Politie en opschaling van het Openbaar Ministerie*

Per 1 januari 2013 is de Nationale Politie een feit geworden. De regionale korpsen zijn opgegaan in grotere eenheden die aangestuurd worden door de landelijke korpsleiding. De regio Noord- en Oost-Gelderland is in politietermen een district geworden en maakt deel uit van de politie eenheid Oost Nederland, bestaande uit in totaal vijf districten. De eenheid omvat 79 gemeenten.

De indeling van de politie, het Openbaar Ministerie en de rechtspraak worden op elkaar aangesloten. De landelijke gerechtelijke kaart ziet er als volgt uit: 11 rechtbanken, 10 arrondissementen, 4 ressorten (voor het behandelen van strafzaken in hoger beroep) en 32 zittingsplaatsen. Het arrondissement Oost Nederland omvat de locaties Almelo, Arnhem, Zutphen en Zwolle.

De politie en het Openbaar Ministerie zijn per 2013 dus op grote schaal georganiseerd. Anders dan in het vorige bestel, heeft de minister zodanige bevoegdheden dat hij direct kan sturen op het beheer en de taakuitvoering van de politie. Burgemeesters hebben de regierol ten aanzien van het lokale veiligheidsbeleid. De burgemeester heeft het gezag over de openbare orde en hulpverlening. De officier van justitie heeft het gezag over de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. In de lokale gezagsdriehoek sturen de burgemeesters en de officier van justitie op de inzet van de politie. Door de komst van de Nationale Politie is het Regionaal College (burgemeesters van de 22 NOG gemeenten, Openbaar Ministerie en politiefchef) verdwenen. Hiervoor in de plaats is het Districtelijk Veiligheidsoverleg (DVO) ingericht. Hiermee kan de bestuurlijke samenwerking worden gecontinueerd.

4. *ZSM-tafels*

Het Openbaar Ministerie heeft zogenoemde ‘ZSM-tafels’ (Zo Snel Mogelijk) geformeerd. ZSM is de werkwijze die het Openbaar Ministerie hanteert om tot snelle afhandeling van veelvoorkomende criminaliteit te komen. Na aanhouding van een verdachte wordt zo snel mogelijk een beslissing genomen over het afdoeningstraject. Aangehouden verdachten moeten door de politie worden aangemeld en de ZSM-tafel beslist wat er in het justitiële vervolgtraject moet gebeuren. De tafel is ruim bezet (alle dagen van 08.00-22.00 uur) door vertegenwoordigers van het Openbaar Ministerie, politie, reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming.

Zie ook www.om.nl/onderwerpen/zsm

5. *Veiligheidshuis Noord- en Oost-Gelderland*

In alle Nederlandse veiligheidsregio's zijn Veiligheidshuizen. Het Veiligheidshuis is een netwerksamenwerking tussen straf-, zorg- en gemeentelijke partners. Welke partners in een Veiligheidshuis participeren, verschilt per regio. De volgende organisaties zijn in alle Veiligheidshuizen vertegenwoordigd: gemeenten, politie, openbaar ministerie, Raad voor de Kinderbescherming, reclasseringsorganisaties en (jeugd)zorgorganisaties.

Onder eenduidige regie pakt het Veiligheidshuis complexe persoons-, systeem- en gebiedsgericht problematiek aan om ernstige overlast en criminaliteit te bestrijden. De meerwaarde van een Veiligheidshuis overstijgt de eigen mogelijkheden van de afzonderlijke partners. Dankzij de integrale aanpak wordt voorkomen dat partnerorganisaties allemaal slechts een deel van de problemen aanpakken of langs elkaar heen werken.

In regio Noord- en Oost-Gelderland kennen we het Veiligheidshuis NOG. Het is verdeeld in vier Kamers die allemaal een aantal gemeenten bedienen:

- Veiligheidskamer Achterhoek (Doetinchem e.o.)
- Veiligheidskamer Apeldoorn (Apeldoorn, Epe, Heerde e.o)
- Veiligheidskamer IJsselstreek (Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen)
- Veiligheidskamer Noordwest Veluwe (Harderwijk e.o)

In totaal vallen 22 gemeenten onder het Veiligheidshuis NOG. De organisatie kent –naar ieders tevredenheid– een virtuele wijze van werken. De uitvoering vindt plaats in de vier Veiligheidskamers die worden bestuurd vanuit een centrale regiekamer.

Zie ook www.veiligheidshuisnog.nl

6. *Toezicht en handhaving in de openbare ruimte*

De laatste jaren is landelijk veel veranderd als het gaat om handhavingstaken in de openbare ruimte zoals de invoering van de bestuurlijke boete en strafbeschikking, de domeinindeling van de buitengewone opsporingsambtenaar (boa) en de aanvullende bekwaamheidseisen voor domein 1 (openbare ruimte). Met deze ontwikkelingen heeft de gemeente ook te maken. Door de bezuinigingen ontstaat veelal een handhavingstekort, terwijl de roep om meer veiligheid op straat alleen maar groter wordt. Tot slot is sprake van een terugtrekkende politie die zich meer en meer bezig gaat houden met middelzware en zware criminaliteit en niet meer permanent met het optreden tegen kleine (overlast) overtredingen die de leefbaarheid en veiligheid in de gemeente moet verbeteren. Deze ontwikkelingen vragen om krachtenbundeling en een slimme, efficiënte wijze van toezicht en handhaving. Regionale samenwerking is daarbij een belangrijk middel.

7. *Protocol maatschappelijke onrust*

Regelmatig doen zich in het land gebeurtenissen voor die verstrekken gevolgen voor de omgeving kunnen hebben. Dat kunnen gebeurtenissen zijn die zich binnen een bepaalde wijk of gemeente afspeelen, maar ook gebeurtenissen buiten de gemeente. Denk bijvoorbeeld aan vechtpartijen, (voetbal)rellen, familiedrama's, zedenzaken e.d. Maar ook vele lokale, "kleine" casussen van (dreigende) maatschappelijke onrust, die nooit het nieuws halen, kunnen lokaal leiden tot ongerustheid en emotionele reacties bij diverse groepen mensen.

Als dan niet tijdig op signalen wordt geanticipeerd, kan een situatie van maatschappelijke onrust tot escalatie leiden.

Aan de hand van een protocol maatschappelijke onrust kunnen al in een vroeg stadium acties worden genomen om (dreigende) maatschappelijke onrust te voorkomen, dan wel de situatie te de-escaleren.

8. *Burgernet*

De rol van de burger bij veiligheid verandert van een passieve naar een actieve rol. Bij rampen en crises zijn burgers vaak zelfredzamer dan overheden denken. Het versterken van deze zelfredzaamheid en ondersteunen van de minder zelfredzamen kan daardoor al leiden tot een gerichtere aanpak. Hetzelfde geldt voor de aanpak van criminaliteit. Veel burgers hebben zich aangemeld bij Burgernet of andere signaleringsvoorzieningen. Hiermee helpen ze niet alleen overheden, maar vooral ook elkaar, zoals bij de opsporing van vermiste personen.

Burgernet is een telefonisch netwerk van politie, gemeente en inwoners. Deelnemers aan Burgernet krijgen een bericht via hun telefoon als de politie op zoek is naar een vermiste persoon of een verdachte van een misdrijf. Indien iemand wordt gezien die aan het doorgegeven signalement voldoet, kan daarover direct met politie contact worden opgenomen. Dit kan met het gratis Burgernet telefoonnummer, dat direct uitkomt in de meldkamer van de politie.

De gemeenten Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen zijn allen aangesloten bij Burgernet.

Zie ook: www.burgernet.nl